Si no tiren cansalà que es muiga la crià

17/09/2020

Bateig de Carmen Navarro. A la foto la bebé al costat de la seua família Navarro-Maestre. Any 1922.

Els batejos, fins a ben entrats els anys 60 del passat segle, **se celebraven qualsevol dia de la setmana**. Se solia batejar als pocs dies de nàixer, fins i tot en algunes ocasions el mateix dia del naixement i per tant sense la presència de la mare. La costum establia que **el baptisme havia de fer-se com més pròxim al naixement millor.** Se solia fer durant la primera setmana de vida, perquè existia la creença que portava mala sort que els xiquets estigueren molts dies sense batejar i si morien sense haver rebut aquest sagrament passaven al que es denominava els "llimbs" i no arribarien mai al cel. Per aquesta raó quan la cerimònia se celebrava just el dia després del part o pocs dies després, la mare no podia assistir.

La xiqueta Maruja Verdú Jover als quatre mesos d'edat. Any 1928

Als xiquets **els portava a batejar la comare**, després d'haver-los vestit i arreglat. De camí a l'església aquesta anava en el centre del festeig amb el xiquet en braços i els padrins del bebé un a cada costat. La **roba del baptisme**, **els faldons, passaven de pares a fills** i era freqüent escoltar aquests comentaris**: "*amb açò van batejar ma mare*"** o **"amb *la mateixa roba van batejar la meua iaia*"**. A l'infant se li posava al cap una gorreta blanca de batista amb puntes que es nuava per davall de la barbeta i que rebia el nom de **carota**. Aquesta se li col·locava als més xicotets amb la finalitat que les orelles no es despegaren molt del cap, també per a protegir-los del fred i alguns, fins i tot, sorprenentment pensaven que la carota evitava que als xiquets els cresquera molt el cap. **Al primer fill del matrimoni en la majoria de les ocasions se li posava el nom d'un dels avis**.

A l'església es batejava en la **pila baptismal** i **de manera individual**, no com ara que se solen celebrar diversos baptismes alhora.

Bateig de María Riquelme Molina. Any 1936.

Hi havia pares que per motius religiosos -no eren creients- no volien batejar els seus fills. Llavors la mare parlava -quasi d'amagat- amb el sacerdot i aquest el batejava.

Pel que respecta als convits, solien celebrar-se segons les possibilitats econòmiques de cada família. Generalment **el banquet** consistia en **una tassa de xocolate, acompanyada per les pastes típiques:** magdalenes, tonyes, bescuit, tortada, rotllos d'aiguardent, i tot això regat per anís i mistela. Les persones que treballaven en el camp solien fer el convit a base d'anous, figues i altres productes que la terra oferia. Ja fora l'un o l'altre, el menjar solia desaparéixer com per art de màgia.

Bateig de Rosen Iborra. Any 1963.

En els batejos **participava tota la *xiquilleria* del poble** formant un grup alegre i bulliciós que **acompanyava la família del xiquet o xiqueta** batejat des de l'eixida del temple al domicili familiar. La veu que havia nascut un xiquet es corria i tots els xiquets i xiquetes de Petrer acudien encara que no hagueren sigut convidats i era així perquè **els padrins solien tirar a l'aire**, després d'eixir de l'església**, caramels, llepolies i, en algunes ocasions, tiraven també moneda menuda**, en les graderies del temple i pel balcó de la casa, raó per la qual els més xicotets estaven preparats al carrer per a omplir les butxaques amb tot el que pogueren recollir. Els xiquets, per a animar al padrí o quan aquest es resistia a tirar monedes cridaven i repetien sense descans: "**Si no tiren *cansalà* que es muira la *crià*" o "Bateig cagat en una xufa *mos* han pagat".** Depenia del que tiraren per a titllar-los de tacanys o de rumbosos, i com és lògic també sorgien algunes baralles entre els més xicotets a l'hora de recollir del sòl el que havien tirat. Per a la xicalla del poble era **un motiu d'alegria anar de bateig** perquè com podem imaginar recollir uns caramels suposava tota una vianda per als xiquets i xiquetes d'aquella època. Fins i tot també hi havia qui no feia cap mena de celebració.

Josefa Marcos Vinal amb els seus fills Josefa i Tomás Ferrer. Any 1913.